

ОЦІНКА РУХУ ВАГОНА-ПЛАТФОРМИ, ЗАВАНТАЖЕНОГО ЗЙОМНИМИ МОДУЛЯМИ ПРИ РУСІ СТИКОВОЮ НЕРІВНІСТЮ

¹ Український державний університет залізничного транспорту

Анотація

Для розширення номенклатури перевозимих вантажів на довгобазному вагоні-платформі пропонується використання зйомного модуля. Результати проведених теоретичних досліджень підтвердили доцільність запропонованого впровадження.

Ключові слова: залізничний транспорт, ситуаційна адаптація вагона, зйомний модуль, динаміка вагона-платформи.

Abstract

To expand the range of transported goods on a long-base platform wagon, it is proposed to use a removable module. The results of the conducted theoretical research confirmed the feasibility of the proposed implementation.

Keywords: railway transport, situational research adaptation of a wagon, removable module, dynamics of a platform wagon.

Вступ

Провідною складовою транспортної галузі вже тривалий час є залізничний транспорт. Важливо сказати, що він забезпечує потреби не тільки внутрішньої економіки країни, але і зовнішні, тобто в міжнародному сполученні. При цьому, одним із найбільш поширених типів вагонів, який знайшов використання у міжнародному сполученні є вагони-платформи. Разом з цим, експлуатація вагонів-платформ у міжнародному сполученні стримується їх нестачею. Поповнення вагонного парку вагонів-платформ вимагає додаткових капітальних вкладень. Більш раціональним варіантом є ситуаційна адаптація існуючого парку вагонів до перевезень конкретних типів вантажів, в тому числі, стратегічних. Таке рішення дозволить підвищити ефективність перевізного процесу, а також сприятиме економії капітальних витрат на закупівлю нових вагонів. Тому питання ситуаційної адаптації існуючого парку вагонів-платформ до перевезень завданої номенклатури вантажів є досить актуальним питанням.

Метою роботи є оцінка руху вагона-платформи, завантаженого зйомними модулями при русі стиковою нерівністю.

Результати дослідження

Для розширення номенклатури перевозимих вантажів на довгобазній конструкції вагона-платформи пропонується використання зйомного модуля. Особливістю такого зйомного модуля є те, що він являє з себе рамну конструкцію, перекриту зверху металевим листом. В кутових частинах зйомного модуля встановлено фітингові упори. При цьому висота упорів з боку консольної частини вагона-платформи є вищою ніж з протилежного боку. Таке рішення дозволяє утворити прямолінійну горизонтальну площину для розміщення перевозимого вантажу.

Для забезпечення схоронності перевозимого вантажу вантажний майданчик зйомного модуля утворений сендвіч-панелями [1]. Кожна з таких панелей складається з металевих листів між якими знаходиться матеріал з енергопоглинальними властивостями.

Треба сказати, що наявність енергопоглинального матеріалу в сендвіч-панелях буде спричиняти вплив на навантаженість несучої конструкції вагона-платформи. У зв'язку з цим, необхідним є дослідження динаміки вагона-платформа, завантаженого зйомними модулями у вертикальній площині.

Для цього проведено математичне моделювання. Враховано, що два зйомні модулі розміщуються на вагоні-платформі, який рухається стиковою нерівністю. При цьому зйомні модулі завантажені умовним вантажем з використанням їх повної вантажопідйомності. Динамічна система утворена чотирма тілами: несуча конструкція вагона-платформи на якому розміщуються два зйомні модулі з вантажем, а також два візки.

Прийнято припущення, що вагон-платформа переміщується стиковою нерівністю колії, яка має пружно-дисипативні властивості. Реакції колії пропорційні як її деформаціям так і швидкостям цих деформацій. При проведенні розрахунків враховано, що несуча конструкція вагона-платформи спирається на візки моделі 18–100. Енергопоглинальний матеріал сендвіч-панелі має пружно-фрикційні властивості.

Вхідними параметрами моделі є технічні характеристики несучої конструкції вагона-платформи, ресорного підвішування, зйомного модуля, а також збурюючої дії.

Розв'язок сформованої системи диференціальних рівнянь руху здійснено в програмному комплексі MathCad. Вектор початкових умов має такий вигляд: початкове переміщення несучої конструкції з вантажем складає 0,004 м, швидкість – 0; для візків, відповідно, 0,003 м та 0.

Результати проведених розрахунків показали, що максимальне прискорення, яке діє на вагон-платформу в центрі має складати 2,72 м/с². Отримана величина прискорення майже на 5 % нижче за ту, що діє на вагон-платформу з урахуванням типової схеми сприйняття навантажень від вантажу. При цьому хід рух вагона-платформи оцінюється як “відмінний” за умови руху у завантаженому стані [2].

Висновки

Проведені дослідження сприятимуть створенню рекомендацій щодо підвищення ефективності експлуатації вагонів-платформ шляхом їх ситуаційної адаптації до перевезень різної номенклатури вантажів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ватуля Г. Л., Ловська А. О., Краснокутський Є. С., Дериземля С. В. Моделювання поперечної навантаженості контейнера зі стінами із сендвіч-панелей, розміщеного на вагоні-платформі. Розвиток транспорту. 2023. №3(18). С. 50 – 58. doi:10.33082/td.2023.3-18.04
2. ДСТУ 7598:2014. Вагони вантажні. Загальні вимоги до розрахунків та проєктування нових і модернізованих вагонів колії 1520 мм (несамохідних). Київ. 2015. 250 с.

Ловська Альона Олександрівна — докт. техн. наук, професор кафедри інженерії вагонів та якості продукції, Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків, e-mail: alyonaLovskaya.vagons@gmail.com

Павлюченко Михайло Васильович – канд. техн. наук, доцент кафедри будівельної механіки та гідравліки, Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків, e-mail: pavliuchenkov@ukr.net

Lovska Alyona A. — Doctor of Technical Sciences, Professor, Department of Wagon Engineering and Product Quality, Ukrainian State University of Railway Transport, Kharkiv, e-mail: alyonaLovskaya.vagons@gmail.com

Pavliuchenkov Mykhailo V. — PhD, Associate Professor, Department of Structural Mechanics and Hydraulics, Ukrainian State University of Railway Transport, Kharkiv, e-mail: pavliuchenkov@ukr.net